

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/61/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2620201213
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Arnouldová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2620201213.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Arnouldovej a sudcov JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Fedora Benku, v právnej veci žalobkýň: 1. A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C., D. XXX, 2. B. E., nar. X.X.XXXX, bytom C., F. XXX, obe žalobkyne zastúpené právnym zástupcom: Advokátska kancelária JUDr. Katarína Filová, s.r.o., so sídlom Bratislava, Konventná 625/7, proti žalovaným: 1. G. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom C., D. XXX, 2. B. H., nar. XX.X.XXXX, bytom C., D. XXX, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, o odvolaní žalobkýň proti rozsudku Okresného súdu Senica zo dňa 13. apríla 2022, č.k. 9C/21/2020-93, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

II. Žalobkyne v 1. a 2. rade sú povinné spoločne a nerozdielne nahradiť žalovaným 1/ a 2/ trovy odvolacieho konania v rozsahu 100%. O výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol, že žaloba o určenie, že žalobkyňa v 1. rade je výlučnou vlastníčkou pozemku registra „C“, par. č. 158/3, druh pozemku - zastavaná plocha a nádvorie, vo výmere 155 m², ktorý je zapísaný na LV č. XXXX pre k.ú. C., obec C., okres Senica, sa **zamieta** a žalobkyne v 1. a 2. rade sú povinné spoločne a nerozdielne nahradiť žalovaným v 1. a 2. rade trovy konania v rozsahu 100 %, pričom o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

2. Svoje rozhodnutie vo veci súd odôvodnil podľa ustanovení § 130 ods. 1, § 132 ods. 1, § 134 Občianskeho zákonníka a § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku, vecne tým, že žalobu vyhodnotil ako nedôvodnú.

3. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že po zistení, že žalobkyne majú na podanej určovacej žalobe naliehavý právny záujem, vykonal dokazovanie, ktorým zistil, že kúpnopredajnou zmluvou zo dňa 30.4.1948 I. J. s manželkou G. J. predali kupujúcim B. D. a jeho manželke K. D. (starí rodičia žalobkyne v 1. rade a rodičia žalobkyne v 2. rade „ďľa pripojeného geometrického plánu z parc.č. 158/1 vykrojenú a novoutvorenú parc.č. 158/3 - roľa s výmerou 1 ár 55m² - 43 siah, všetko za 1350 Kčs“. Uvedené bolo zapísané v pozemnoknižnej vložke č. XXXX. Následne G. J. ako predávajúca previedla vlastnícke právo k predmetnému pozemku na žalovaných ako kupujúcich, v zmluve bolo uvedené, že predávajúca je výlučnou vlastníčkou predmetného pozemku, pričom jej vlastníckej právo je zapísané v LV č. XXX pre k.ú. C. vedenom v Stredisku geodézie v Senici. Žalovaní sú ako vlastníci predmetného pozemku zapísaní na LV č. XXXX pre k.ú. C., obec C., okres Senica, a to v 1/1. Darovacou zmluvou zo dňa 23.11.2002 uzavretou medzi žalobkyňou v 2. rade ako darkyňou a žalobkyňou v 1. rade ako

obdarovanou bolo na žalobkyňu v 1. rade prevedené vlastnícke právo k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v katastrálnom území C., obec C., a to pozemky parc.č. 162, druh pozemku - zastavaná plocha a nádvorie vo výmere 65 m², parc.č. 163, druh pozemku - zastavaná plocha a nádvorie vo výmere 62 m² a rodinný dom so súp.č. XXX, postavený na pozemku parc.č. 162, všetko zapísané na LV č. XXXX, kde je ako vlastníčka zapísaná žalobkyňa v 1. rade. Žalobkyňa v 1. rade svoje vlastnícke právo k pozemku par.č. 158/3 v obci C. odvodzovala z titulu uzavretej darovacej zmluvy a následného splnenia podmienok pre vydržanie vlastníckeho práva, pričom obe žalobkyne zhodne uvádzali, že ony nemajú záujem o celý predmetný pozemok, ide im len o časť parcely. Žalobkyňa v 2. rade uviedla, že je priamou právnou nástupkyňou manželov D. a hoci predmetná nehnuteľnosť nebola po manželoch D. prededená, napriek tomu vlastnícke právo na žalobkyňu v 2. rade prešlo okamihom smrti poručiteľov, keďže v zmysle dedičskej dohody všetky nehnuteľnosti zdedila žalobkyňa v 2. rade. Žalobkyne tvrdili, že k uzavretiu darovacej zmluvy dňa 23.11.2002 medzi nimi došlo v dobrej viere o tom, že súčasťou prevádzaných pozemkov je aj pozemok parc.č. 158/3, ktorý sa nachádza vo dvore a až následne sa žalobkyňa v 2. rade dozvedela, že tento pozemok, o ktorom vedela, že ho rodičia odkúpili, je evidovaný ako vlastníctvo susedov, pričom žalobkyňa v 1. rade tento pozemok od roku 2002 v dobrej viere užívala ako svoj vlastný. Podľa ich názoru žalovaní neboli dobromyseľnými držiteľmi predmetného pozemku, nakoľko vedeli, že tam je nejaký problém, že pani D. má ohradenú časť pozemku a ak by vynaložili primeranú starostlivosť, tak by sa z pozemkovej knihy dozvedeli, že parcela bola prevedená na manželov D.. Žalovaní žiadali žalobu zamietnuť, dôvodili, že predmetný pozemok nadobudli na základe kúpnej zmluvy zo dňa 22.12.1986, ktorá bola odobrená štátnym notárstvom, uhradili zaň kúpnu cenu, preto ho doposiaľ po dobu 34 rokov v dobrej viere užívali, aj si plnili doposiaľ s tým súvisiace daňové povinnosti. Žalovaný 1/ uviedol (čo žalovaná 2/ potvrdila), že v čase, keď kupovali predmetný pozemok, bola ako výlučná vlastníčka zapísaná pani J. a žalovaní netušili, že by k predmetnému pozemku existoval ešte iný zápis vlastníckeho práva. Poznal právnou predchodkyňu žalobkyň pani D., táto užívala časť predmetného pozemku, a mala ju ohradenú, čo odôvodňovala tým, že pozemok takto kúpili, jednalo sa asi o 33 m² z predmetného pozemku (zvyšnú časť pozemku užívajú žalovaní) a žalovaný v roku 2011, keď jeho dcéra išla stavať dom v záhrade, dal pozemky znovu premeriavať geodetom a vtedy zistil, že aj časť pozemku, ktorú majú susedia oplotenú, patrí jemu. Bol ochotný sa so susedmi o tej časti, ktorú majú ohradenú, dohodnúť. Žalobkyne tvrdili, že užívajú časť predmetného pozemku vo výmere 62 m² a to od momentu, ako nadobudli pozemok manželia D., teda starí rodičia žalobkyne v 1. rade.

4. Z vykonaného dokazovania a zisteného skutkového stavu súd vyvodil právny záver, že žaloba proti žalovaným bola podaná nedôvodne. Podľa predloženej darovacej zmluvy z 23.11.2002 bolo na žalobkyňu v 1. rade prevedené vlastnícke právo k pozemkom parc. č. 162, 163 a k rodinnému domu súp. č. XXX. Predmetom darovacej zmluvy nebol predmetný pozemok, teda pozemok parc.č. 158/3. Ako vlastníčka predmetného pozemku nebola nikdy zapísaná ani žalobkyňa v 2. rade, keďže pozemok parc. č. 158/3 predmetom dedičstva po manželoch D. (rodičoch žalobkyne v 2. rade) nebol. Žalobkyňa v 2. rade nemohla teda previesť vlastnícke právo k predmetnému pozemku na žalobkyňu v 1. rade. Na strane žalobkyne v 1. rade teda nikdy neexistoval žiaden právne relevantný dôvod domnievať sa, že je vlastníčkou predmetného pozemku, predmetný pozemok na ňu nikdy prevedený nebol. Navyše, žalobkyňa v 1. rade ani netvrdila, že by užívala celý predmetný pozemok, užívala len presne nešpecifikovanú časť v rozsahu, v akom túto užívali aj jej predkovia. Napriek tomu sa žalobkyňa v 1. rade domáhala určenia vlastníckeho práva vydržaním k celému predmetnému pozemku. Súd prvej inštancie uzavrel, že žalobkyňa nemohla byť dobromyseľnou držiteľkou predmetnej parcely, pričom poukázal na judikatúru NS SR. V danom prípade neboli absolútne naplnené predpoklady, na základe ktorých by bolo možné uvažovať o vydržaní vlastníckeho práva žalobkyňou v 1. rade, neexistuje tu žiaden nadobúdaci titul oprávňujúci žalobkyňu v 1. rade k držbe predmetného pozemku a neexistujú tu okolnosti, so zreteľom na ktoré by sa mohla žalobkyňa v 1. rade oprávnené domnievať, že jej predmetný pozemok patrí. Navyše, žalobkyňa v 1. rade predmetný pozemok ani nikdy reálne neužívala, ako sama uviedla, užíva len jeho časť a zároveň v rozpore so žalobným petitom sama v konaní uviedla, že nemá záujem o celý predmetný pozemok, ale len o jeho časť, ktorú aj reálne užíva. Pokiaľ ide o žalobkyňu v 2. rade, táto nie je aktívne vecne legitimovaná na podanie žaloby o určenie, že jej dcéra je vlastníčkou predmetného pozemku, ohľadom žalobkyne v 2. rade taktiež absentuje naliehavý právny záujem na danom určení. Na základe uvedeného súd žalobu tak, ako bola podaná, posúdil ako nedôvodnú a preto ju v celom rozsahu zamietol.

5. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v zmysle ust. § 255 ods. 1, 2 CSP a plne úspešným žalovaným priznal náhradu trov konania v rozsahu 100% s tým, že o výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

6. Proti tomuto rozsudku podali žalobkyne v zákonnej lehote odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) Civilného sporového poriadku. Nestotožňujú sa so záverom súdu, že by neboli naplnené predpoklady, na základe ktorých by bolo možné uvažovať o vydržaní vlastníckeho práva k predmetnému pozemku žalobkyňou 1/. Súd nesprávne vyhodnotil skutkový stav, keď konštatoval, že žalobkyňa 2/ nemohla previesť vlastnícke práve na žalobkyňu 1/, keď nikdy nebola zapísaná ako vlastníčka sporného pozemku, keďže pozemok nebol predmetom dedičstva po jej rodičoch. Odvolateľky poukazujú na ust. § 460 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiteľa. Zápis v katastri nehnuteľností na základe rozhodnutia v dedičskom konaní nemá konštitutívny charakter, ale len deklaratórnu povahu. Žalobkyňa 2/ sa teda stala vlastníčkou sporného pozemku okamihom smrti svojich rodičov a skutočnosť, že nebola ako vlastníčka pozemkov zapísaná v evidencii nehnuteľností na tom nič nemení. Preto žalobkyňa 2/ mohla na svoju dcéru – žalobkyňu 1/ previesť vlastnícke právo k spornému pozemku. Súd sa nijako nezaoberal zhodnou výpoveďou oboch žalobkyň, že žalobkyňa 2/ darovacou zmluvou v dobrej viere prevádzala na svoju dcéru všetky nehnuteľnosti, ktoré sa v danom mieste nachádzali, a ktoré predtým boli jej vlastníctvom, a že zámer oboch strán uvedeného právneho úkonu bol zrejmý a nepochybný. Obe žalobkyne uskutočnili právny úkon, teda darovaciu zmluvu, v dobrej viere, že ňou dochádza k prevodu vlastníckeho práva na žalobkyňu 1/ vo vzťahu ku všetkým pozemkom, ktoré predtým patrili žalobkyňi 2/ a ktoré boli jedným funkčným celkom prináležiacim k rodinnému domu so súpisným č. XXX. Práve uvedená skutočnosť preukazuje naplnenie požiadavky dobromyseľnosti zo strany žalobkyne 1/ v zmysle súdom citovaného judikátu. Splnená bola aj ďalšia požiadavka pre vydržanie vlastníckeho práva, keďže sporný pozemok žalobkyňa 1/ a predtým žalobkyňa 2/ ako jej právna predchodkyňa užívala viac ako 10 rokov. Súd sa nijako nezaoberal faktom, že žalovaní nemohli nadobudnúť vlastnícke právo od pôvodnej vlastníčky pani J., keďže táto v čase uzatvárania kúpnej zmluvy so žalovanými (dňa 22.12.1986) už takmer 40 rokov nebola vlastníčkou tejto nehnuteľnosti a nemohli sporný pozemok nadobudnúť ani vydržaním, keďže ho nikdy fakticky nemali v držbe, nemali ho oplotený a neužívali ho. Súd neodôvodnil, prečo sa priklonil na stranu uznania vlastníckeho práva žalovaných, ktorým svedčí ľahko spochybniteľný zápis v katastri nehnuteľností, a prečo neuznal vlastnícke právo žalobkyne 2/ k spornému pozemku a následne žalobkyne 1/. Súd sa nevysporiadal s predloženými listinnými dôkazmi, ktorými bolo nepochybne preukázané, že právni predchodcovia žalobkyň nadobudli sporný pozemok o takmer 40 rokov skôr ako žalovaní a boli ako vlastníci riadne zapísaní aj v pozemkovej knihe. Rozsudok je teda nedostatočne odôvodnený, pričom podľa judikatúry Ústavného súdu SR je riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR. Navrhli preto, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

7. Žalovaní v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu poukázali na to, že vo svojom vyjadrení zo dňa 6.12.2021 uviedli všetky skutočnosti, ktoré sa zakladajú na pravde, zatiaľ čo tvrdenie žalobkyň sa zakladá na domnienkach (cit.: „z uvedeného faktu podľa nášho názoru vyplýva, že žalobkyňa v 2. rade mohla ... na svoju dcéru previesť vlastnícke právo ...“). Žalovaní sú Kúťania a vždy predmetný dom bol domom rodiny J.. Bola riadne spísaná kúpna zmluva, pričom nie je podstatné, či dom užívali predkovia alebo potomkovia. Navrhli napadnuté rozhodnutie ako správne potvrdiť.

8. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) dospel k záveru, že odvolaniu žalobkyň nie je možné priznať úspech, keďže rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny.

9. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorý zamietol žalobu žalobkyň o určenie, že žalobkyňa v 1. rade je výlučnou vlastníčkou

pozemku registra „C“, par. č. 158/3, druh pozemku - zastavaná plocha a nádvorie, vo výmere 155 m², ktorý je zapísaný na LV č. XXXX pre k.ú. C., obec C., okres Senica, a uložil žalobkyniam v 1. a 2. rade povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť žalovaným v 1. a 2. rade trovy konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

10. Pretože odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcami uplatneného nároku a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, pričom sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP odvolací súd odkazuje na správne a dostatočne presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od skutkových alebo právnych záverov súdu prvej inštancie odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľkám. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia dopĺňa iba nasledovné:

11. Pokiaľ ide o žalobkyňu 2/, táto nie je aktívne vecne legitimovaná na podanie predmetnej žaloby, ktorou sa domáha určenia, že žalobkyňa 1/ je vlastníčkou predmetného pozemku a správne uviedol prvoinštančný súd, že na takomto určení nemá naliehavý právny záujem, preto žalobu voči nej bolo nutné z týchto dôvodov zamietnuť.

12. Pokiaľ ide o žalobkyňu 1/ táto odvodzovala svoje vlastníctvo k spornému pozemku od darovacej zmluvy zo dňa 23.11.2002, uzavretej medzi ňou ako obdarovanou a žalobkyňou 2/ ako daryňou a od následného splnenia podmienok pre vydržanie vlastníckeho práva k tejto nehnuteľnosti. Po preskúmaní veci však odvolací súd zhodne so súdom prvoinštančným musel konštatovať, že v danom prípade predpoklady na vydržanie vlastníckeho práva žalobkyňou 1/ naplnené neboli.

13. Podľa § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí, je držiteľom oprávneným. Pri pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.

14. Podľa § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka, oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu troch rokov, ak ide o hnuťnosť, a po dobu desať rokov, ak ide o nehnuteľnosť.

15. Držba je faktický stav, pri ktorom má držiteľ vec vo svojej moci, užíva ju a požíva plody a úžitky z nej, disponuje ňou, prípadne vykonáva činnosť, ktorá pripúšťa trvalý alebo opätovný výkon. Tvrdenie držiteľa, že mu vec patrí, a že s ňou nakladá ako s vlastnou, musí byť podložené konkrétnymi okolnosťami, z ktorých možno usúdiť, že toto presvedčenie držiteľa bolo po celú vydržaciú dobu dôvodné (R 8/1991). Oprávneným je držiteľ, ktorý je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí. Neoprávneným je teda držiteľ, ktorý so zreteľom na všetky okolnosti nie je (nemôže byť) dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí. Dobromyseľnosť držby zaniká v momente, keď sa držiteľ oboznámil so skutočnosťami, ktoré objektívne boli spôsobilé vyvolať pochybnosti o tom, že mu vec patrí. O dobromyseľnú držbu nemôže ísť, keď držiteľ veci od počiatku vedel o skutočnostiach spôsobilých objektívne (u každého iného nachádzajúceho sa v obdobnej situácii) vyvolať pochybnosti o tom, že mu vec patrí. Oprávnená držba sa teda zakladá na omyle držiteľa, ktorý sa domnieva, že je vlastníkom držanej veci. Omyl držiteľa musí byť ospravedlniteľný; ospravedlniteľným je omyl, ku ktorému došlo napriek tomu, že mýliaci sa postupoval s obvyklou mierou opatrnosti, ktorú možno so zreteľom na okolnosti toho – ktorého prípadu od každého vyžadovať. Pokiaľ omyl presahuje rámec bežného posudzovania veci, je neospravedlniteľný. Držiteľ, ktorý drží vec na základe takého omylu, nemôže byť držiteľom oprávneným. Ospravedlniteľným omylom môže byť omyl skutkový aj právny. Pre účely prejednávanej veci treba osobitne zdôrazniť, že žalobcovia, držiteľia držali vec v omyle, že im vec patrí a išlo pritom o omyl ospravedlniteľný. Ospravedlniteľným je omyl, ku ktorému došlo napriek tomu, že mýliaci sa postupoval s obvyklou mierou opatrnosti, ktorú možno so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu od každého požadovať. Omyl môže byť nielen skutkový, ale aj právny.

16. V súvislosti s posudzovaním podmienok vydržania treba uviesť, že súd prvej inštancie správne poukázal na to, že v darovacej zmluve uzavretej dňa 23.11.2002 sporný pozemok ako predmet darovania vôbec nefiguruje, čiže tento pozemok darovaný ani nebol. Pokiaľ sa odvolateľky bránia tým, že práve zo zhodných výpovedí žalobkyň má byť zrejme, že touto darovacou zmluvou žalobkyne uskutočnili tento

právny úkon v dobrej viere, že ňou dochádza k prevodu vlastníckeho práva na žalobkyňu 1/ vo vzťahu ku všetkým pozemkom, ktoré predtým patrili žalobkyňi 2/ a ktoré boli jedným funkčným celkom prináležiacim k rodinnému domu so súpisným č. XXX a týmto má byť podľa nich preukázané naplnenie požiadavky dobromyseľnosti zo strany žalobkyne 1/, uvedená argumentácia neobstojí. Podľa obsahu darovacej zmluvy žalobkyňa 1/ je označená ako vlastníčka nehnuteľností, vedených na LV č. XXXX pre obec a k. ú. C. a to parc.č. 162, parc.č. 163 a rodinný dom so súp.č. XXX, postavený na pozemku parc.č. 162 a príslušného podielu v spoločnom dvore vedenom na LV č. XXX pre obec a k. ú. C. ako parc. č. 160/1 a parc. č. 160/20, s tým, že uvedené nehnuteľnosti tak ako ich má daruje svojej dcére. Z citovaného je zrejmé, že predmet darovania bol identifikovaný celkom určitým a nepochybným spôsobom a zároveň zo zmluvy nijako nevyplýva, že by darovaná mala byť aj parc. č. 158/3 evidovaná na LV č. XXXX, ktorá je predmetom sporu.

17. Odvolací súd tiež zdieľa názor prvoinštančného súdu, že žalobkyňa 2/ nemohla previesť darovaním vlastnícke právo na žalobkyňu 1/, keďže pozemok č. 158/3 nebol predmetom dedičstva po jej rodičoch a ona nikdy nebola zapísaná ako jeho vlastníčka. Odvolateľky síce poukazujú na ust. § 460 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiteľa a dôvodia, že zápis v katastri nehnuteľností na základe rozhodnutia v dedičskom konaní nemá konštitutívny charakter, ale len deklaratórnu povahu, preto majú za to, že žalobkyňa 2/ sa stala vlastníčkou sporného pozemku okamihom smrti svojich rodičov a skutočnosť, že nebola ako vlastníčka pozemkov zapísaná v evidencii nehnuteľností na tom nič nemení, preto mohla na svoju dcéru – žalobkyňu 1/ previesť vlastnícke právo k spornému pozemku. Odvolací súd k tomuto uvádza, že smrť fyzickej osoby je v majetkových veciach právnou skutočnosťou, s ktorou sa spája univerzálna sukcesia podľa § 460 a nasl. Občianskeho zákonníka. Dedičstvo sa síce nadobúda smrťou poručiteľa, avšak princíp ingerencie štátu pri nadobúdaní dedičstva sa prejavuje v tom, že dedičstvo musí byť súdom (predtým štátnym notárstvom) prejednané a vyporiadané. Podľa rozhodnutia súdu (štátneho notárstva) o dedičstve sa nadobúda dedičstvo s účinnosťou ku dňu smrti poručiteľa. Rozhodnutie štátneho notárstva o tom, ktoré veci a práva prešli z majetku poručiteľa na dediča, má iba deklaratórnu povahu (viď bližšie R 30/1993). Z uvedeného je zrejmé, že predpokladom nadobudnutia vlastníctva ku konkrétnemu majetku poručiteľa nie je iba samotná smrť poručiteľa ale prejednanie a vyporiadanie tohto konkrétneho majetku v dedičskom konaní. V danom prípade teda pokiaľ predmetný pozemok nebol v dedičskom konaní po rodičoch žalobkyne 2/ prejednaný a vyporiadaný, nestala sa žalobkyňa 2/ jeho vlastníčkou, nemala právne relevantný dôvod domnievať sa, že je jeho vlastníčkou a ani ho nemohla platne darovať žalobkyňi 1/.

18. Vychádzajúc z uvedeného potom žalobkyňa 1/, ktorá si pri uzatváraní darovacej zmluvy neoverila ani skutočnosť, či daryňa je vôbec vlastníčkou predmetného pozemku a neoverila si ani to, či je predmetný pozemok uvedený v darovacej zmluve, evidentne nepostupovala s obvyklou mierou opatrnosti, ktorú možno so zreteľom na okolnosti prípadu od každého vyžadovať a rozhodne tak u nej nejde o prípad dobromyseľnej držby.

19. Mimo uvedenej argumentácie odvolací súd zhodne so súdom prvoinštančným považoval za významnú aj tú okolnosť, ktorú v konaní tvrdili žalobkyne ohľadom faktického užívania nehnuteľností a síce, že žalobkyňa 1/ užívala len časť sporného pozemku bez presnej špecifikácie a to v takom rozsahu, v akom ju predtým užívali jej právní predchodcovia (žalobkyňa 2/ a pred ňou jej rodičia). Pokiaľ sa teda žalobkyňa 1/ domáhala v tomto spore určenia vlastníckeho práva k celému pozemku, je zrejmé, že neboli splnené podmienky oprávnenej držby, keďže časť pozemku nemala v držbe vôbec (či oprávnenej alebo neoprávnenej), pretože zvyšnú časť pozemku užívali susedia, teda žalovaní. Vzhľadom teda na nesporné skutkové tvrdenia tak žalobkyň ako aj žalovaných ohľadom držby parcely č. 158/3, z ktorej jedna aj druhá strana reálne užívala určitú časť, nemohlo v žiadnom prípade dôjsť k naplneniu podmienok vydržania zo strany žalobkyne 1/ ohľadom celej parcely, ktorej určenia vlastníctva sa domáhala, pričom súd bol žalobou viazaný.

20. Keďže žaloba z vyššie uvedených dôvodov nemohla byť úspešná, bolo potom nadbytočné, aby sa súd vysporiadaval s tvrdením žalobkyň o nedobromyseľnej držbe žalovaných, nakoľko predmetom konania bolo určenie vlastníckeho práva žalobkyne 1/ k predmetnej parcele a nie určenie vlastníckeho práva žalovaných.

21. Z dôvodu, že odvolacie námietky žalobkyň neboli opodstatnené a neboli zistené ani žiadne nedostatky v postupe súdu prvej inštancie, na ktoré by mal odvolací súd prihliadnuť z tzv. úradnej

povinnosti (§ 380 ods. 2 CSP), preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej ako i v závislom výroku o trovách konania z dôvodu vecnej správnosti za použitia ustanovenia § 387 ods. 2 CSP potvrdil.

22. V odvolacom konaní plne úspešným žalovaným odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP zároveň priznal náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

23. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).